

ברוך ומזרזו לחנך את בנו יוסף בלימוד התורה. ר' ברוך השיבו, שבנו יוסף אף כי הוא רך בשנים כבר מילא כריסו בתורה הרבה יותר מכפי גילו. "וכל זמן שאני עסוק בצרכי הצבור שונה הוא את פרקו לרעיו, ואין בית המדרש בטל לשעה אחת".

מאן חשב כנראה, שבית המדרש הנזכר במכתב זה ובית המדרש הנזכר במכתבו של ר' מנחם הרופא הינם היינו הק, לכן החליט שגם במכתב זה הכוונה לבית המדרש שבחלב, ולא שם לב להבדל שבין שני בתי מדרשות הללו. בחלב היה בית מדרש גדול ששם התוועדו חברים ותלמידים "לחקור לפניו כל חדרי תורה", והתלמידים היו חשובים עד שנזכרו לפני "השרים והזקנים והחזנים והפרנסים", לא כן הוא בית המדרש הנזכר במכתב זה. זה בית מדרש ממדרגה יותר נמוכה, זה היה מקום לימוד ליוסף בנו של ר' ברוך ואחוזת מרעיו. ר' ברוך כנראה טיפל בהם, אבל כשר' ברוך היה עסוק בצרכי צבור, היו מסתפקים בזה שיוסף ה"רך בשנים" היה שונה לפניהם את פרקו. בית מדרש זה היה כנראה בירושלים ולא בחלב.

ועלינו להחליט, שר' ברוך כבר נמצא בירושלים בשנת תתנ"ד, זמן כתיבת המכתב לר' יוסף ב"ר שמואל. ואפשר שעלה לירושלים בין השנים תתמ"ג—תת"ן.

כשנכבשה ירושלים ע"י הנוצרים, בשנת תתנ"ט, והקהילה היהודית בירושלים נחרבה כליל, נמצא ר' יוסף בין אלה שהספיקו להמלט מן העיר לפני הכיבוש ולהשאיר בחיים. הוא שב לירושלים אחרי כמה שנים, וטיפל בהקמת הקהילה מחדש, ואז שלח את עובדיה הגר אל כל קהילות ישראל.

לתולדות היהודים בעכו

א

בין ערי ארצנו העתיקות יש ערך היסטורי רב לעיר עכו הקרובה לחיפה. העיר הזאת, שלדעת רבים לא נכנסה כלל לתוך גבולות ארץ-ישראל, היא קרובה כליכך לארץ-ישראל וקשורה בה בכמה נימים היסטוריים. עכו נזכרת ברשימות המצריות העתיקות, עוד לפני כבוש הארץ עלידי היהודים. ברשימה אחת קדומה שנמצאה בחרבות קרנך במצרים, ושנרשמה על ידי טטמות השלישי (פרעה) מלך מצרים בימי יעקב, נזכרת העיר הזאת בשם: עעכ. וכך היא נקראת גם בלוחות תל-אמרנא. ברשימות האשורים היא נקראת בשם ע-ככו. בספרות התנ"ך נזכרת העיר עכו פעם אחת בלבד, בספר שופטים (א, לא) — המספר, שאף